

1 Yóáane

¹ Aagómá maa-márámá íma pááq uráitana wemá máqe-uraiye. ketáá wenáama ítareqtaa wemmá ketáái túrannapotaa aónareqtaa tiyáákakeqtaa wenaneqá ánêkukaunatae. Aagómá wenáaimma matúq-matuq umá mái-auwaraimma wáiyie.

² maami matúq-matuq umá mái-auwarai-naqa wemmá ketáá aónaraunaboqtaa ketáá keráwáqá kétima-timunatae. Ítu Káríqto matúq-matuq umá mái-auwarai-naqa naayóbáqá aboátê máqena wanamáárîq kumma tiráátiraiqtaae.

³ miráipoana ketáá móra-tuyanakaq ketibotêtaagaraq wanáaniko Ítu Káríqtogaraq yokéqtaa nóinabi aónareqtaa ítarauna-yataaqa timá tímikaunatae. ketáámá kétima-yimunataama minnâ keráwákáráq mimórátúyánákáq maraígáae téqtaa kétunatae.

⁴ keráwáqtí timuq-yatáákómá mútûq pááq íniye téqtaa maamiqtátááqá keráwáqtôpaq kágayaunatae.

⁵ ketáámá maamin-áímmá Áánûqtuni áanikonopake ítareqtaa keráwáqá kétima-timunataama minnâ mirá-uraiye. Áánûqtuma ómmá máiyie. wepímmá móra pááqyamma íma kumayuq-yatááqá wáiyie.

⁶ abo ketáá téqtaa “Áánûqtugaraq móra-tuyanakaq kémarauunatae” tennatáámánibo ketáá kumayuq-ápí Áánûqtu íma máikaq uréire kéeqtaa minnâ kaaqaarimá kéteqtaa íma árain-apimma kémaunatae.

⁷ aanibo ópí tágaipin-amma Áánûqtu máikaq uréire kéeqtaa miráonataama ketáámá kímora-tuyanakaq maqmá yáátáá kéumayaunanataa

áanikom Ítuni naaegómá ketáái kúmiq-yataaqa tete umá ketirunóbáqtáá mamá aúgen-auge kéumatikaiqtaae. ⁸ “kepíqtáá íma kúmiq-yataaqa wáíye” tennatáámá minná kenamááriqtae ketáái tíyakomma kaaqaari kétima-kaunananata árain-aain-aimma kepíqtáá íma wáíye. ⁹ ketáá Áánûqtuma paá timá ámenunataama, nói-kumiq-yataarirabi ketáámá uráunataama miráinana wemá ketáái kúmiq-yataaqa mamá awikáqtuwainanama ketáái kúmiq-yataakoni anónnáma íma paá wániye. Áánûqtu aati-aatimá yabíqma kateko umá máinapoana ketáái táí-yataaqa wemá tete umá tirunóbáké paábaq kématuwena aúgen-auge kéumatikaiqtaae. ¹⁰ Áánûqtu maará kėtiye. “máqte-kayukama kúmiq-yataariq urááe.” téna kėtiye. áaqibo ketáá téqtae “kúmiq-yataariq íuraunatae” téqtaama aanibo min-áímmá minná “Áánûqtuma kaaqaari-naré” téqtae kétunanataa Áánûqtuni watáagoma kepíqtáá íma kéwaiye.

2

¹ pááqya-noiyapo, kúmiq-yataariq ígaae téq kemá maami-qtátááqá kágayaune. áaqibo kúmiq-yataariq íyana móra-nakoma tíwáqnaa ínîn-naqa Ítu Káríqtomiye. wemá wenamá íma kúmiq-yataariq uráibo kateko-yatáákón áai-nakoboana ketáái táayabo ínîn-naqa máíye. ² kenamá ketáái kúmiq-yataaqtaba ípukaibo máqtemma maa-márábi-káyúkátí kúmiq-yataaqtaba pukáíye. miráipoana Ítuma ketáái kúmiq-yataakoni ápéqa máíye. ³ Áánûqtuni ámáan-aimma itéqtae miráonataama ketáámá árainma kanaaráq aónanunatae.

Áánûqtumma káonaunatae. ⁴ móra-nakoma téna
 “kemá wemmá aónaraune” ténamanibo wenámáan-
 aimma iténa mirá íkéena wemá kaaqaari-náqá
 máitana árain-aain-aimma wepímmá íkéwaiye.
⁵ ááqibo móra-nakoma wenámáan-aimma iténa
 mirá kéitanama wepímmá Áánûqtuni akaí-yátááqá
 ógiqma pááq umá wániye. ⁶ móra-nakoma téna
 “kemá wepí kémaune” ténama wemá Ítu Káríqtoma
 máqe-urainikaa móraiq umá maino. ⁷ tíkái-
 kayukao, kemá maan-ámáán-áímmá íma aúgen-
 aaman-aimma kágatimune. ááqibo maaminná
 naayón-ámáán-áímmá kágatimune. keráwáqá
 naayóbáké itameq utáámibo ⁸ maamin-aúgen-
 ámáán-áímmá árainma Ítupi miráurainikaa umá
 íbêqa keráwápí mirá kéíye. kumayuq-yátáákómá
 káyatamakitana ókómá keráwápí ógiqma pááq umá
 wáipoana mirárará umá maamin-ámáán-áímmá
 aúgema wáíye. minná árain-okoma íbêqa ketagaiye.
⁹ móra-nakoma téna “kemá ókóní aapí kémaune”
 kétenamanibo Ítu Káríqtomma arummá amî-naqa
 áyámma kéumakenama wemá paá kumayupí máíye.
¹⁰ ááqibo wení ábâkora-naqa Ítu Káríqtomma
 arummá amî-nakomma kákainanama ókóní-aapi
 kémaitana wemá waayúkama otaa-qtátáárîq
 íkéumayikaiye. ¹¹ ááqibo wení ábâkora-naqa
 Ítu Káríqtoni aanábómá áyámma kéumakenama
 kumayupí kémaiye. kumayuq-yátáákómá aúramma
 kégaropa-makaipoana wemá náakarabi uréire
 kéena íkaonaiye. ¹² pááqya-noiyapo, Ítu Káríqtoma
 keráwáqtábá pukáipoana keráwáqtí kúmiq-yataaqa
 áqa mamá yukéna awikátukaiye. ¹³ ketibóutao,

áaimma áqtaraikake máqe-urainaqá Ítu Káríqtomma wemmá káonaapoaqa keráwáqtôpaq kemá kágayaune. maabuibóákaao, keráwáqá mamá Táinakomma márúte yukáápoaq kemá keráwáqtôpaq kágayaune. pááqya-noíyapo, keráwáqá ketibotáá Áánûqtumma káonaapoaq keráwáqtôpaq kemá kágayaune. ¹⁴ ketibóutao, áaimma áqtaraikake máqe-urai-naqa Ítu Káríqtomma wemmá aónaraapoaq keráwátôpaq kemá agatáune. maabuibóákaao, Áánûqtun áabi keráwáqá akoqnáá uréq Táigonakoma uyáqtá-maqma máápoaq keráwáqtôpaq kemá agatáune. ¹⁵ maa-márágón áaikokaraq maa-márábi-qtátáátábágaráq ítikaino. móra-nakoma maa-márábín-ámmá kéwaraitanama ketibotáái akaí-yátááqá arupimmá íma wáiyé. ¹⁶ wenaúgon amuq-yatáákáráq aúrananna aí-yátáákáráq aweké kuí-yátáákáráq Áánûqtunopake íma iráibo miráiqтатаaqa maa-márábíké-qtátáaré. ¹⁷ máqtemma maa-márágóní waayúkama yúrananna káetama maami-qtátáákáráq maa-márágóní waayúkagaraq paábaq yátamakinoe. ááqibo móra-nakoma Áánûqtun aúyánámmá warénama matúq-matuq umá paá mániye. Ítu Káríqtoni webóé. ¹⁸ pááqya-noiyapo, maannáma aqtó-kánááráq íye. keráwáqá ítaraae. Ítu Káríqtoni anómma webó-náqá íniye. íbêqa netuqyaa Ítu Káríqtoni webó-wáyúkámá áqa irááe. miráitaqtaa káonaunatae. mi-kánáámá aqtó-kánááráq íye. ¹⁹ Ítu Káríqtoni webó-wáyúkámá yaímma keqtáábíké kóuraamanibo yeráwáqá íma keqtááráá umá máqe-uraae. yeráwáqá keqtáágáráq móra-yuyanacaq marétaraatati ketáátê máneta oné.

ááqibo tiyuwéta keqtaábíké káouraapoata íma ketáái árai-kayukama kétéraateqtaae. ²⁰ ááqibo keráwáqá máqte-kayukabike Aokaq-nákómá tiwíkaipoaq máqte-qtataaqa árainmma kéitaae. ²¹ árain-aain-aimma íma kéitaawapoaq íkagatimunabo árain-aain-aimma keráwáqá áqa kéitaawapoaq kemá kágatimune. keráwáqá kéitaae. árain-aipikemma móra kaaqaari-áímmá íma kanaaráq pááq kéíye. ²² nááwaq kaaqaari-náqá máíyo? “Ítuma íma Káríqtoma máíye” téna aboáqtábágáráq áanikoqtabagaraq wakaráina-naqa wemá kaaqaari-náqá Ítu Káríqtoni webó-naré. ²³ náawabi Áánûqtuni áanikoqtaba wakaráinama Áánûqtu wetê ímaipoana kéqo-keq-yataariq íumakaniye. náawabi áanikomma arummá kámenama aboámá wetê máíye. ²⁴ aamá áaimma áqtaraikake ítaraamma tirupi yuwáiyana maíno. tirupi yuwáiyana kémainaraq keráwáqá mórabí áanikopikaraq aboápíkaráq mánoe. ²⁵ Ítu Káríqto timá akoqnáá umá tiráíye. “matúq-matuq umá máí-auwaraimma timínénataa keqtaámá timá akoqnáá umátíkaraiqtaae. kaaqaari-wáyúkámá keráwáqá árain-apike ²⁶ tiwíqma paábaq tiyuwánéta kéoe. minnýaba kemá kágatimune. ²⁷ ááqibo Aokaq-Áágómmá tímikaitana paá keráwápí ku máipoaq keráwáqá káqomma tirááti-naqtaba ítikaniye. wenamá máqte-qtataaqtaba kétéraatena kétéma-timenataa aanibo nóinabi kétéraatena kétéma-timenataa iqtáámá árain-aain-aimma wáíye. kaaqaari-áímmá íma wáíye. ááqibo Aokaq-Áágó nóinabi tiráátiniq umá Ítu Káríqtopi máero. ²⁸ pááqya-noiyapo, Ítu Káríqtopi kémaiýana wemá

yínaqtaa wemmá káoneqtaama mikáq wenaúbáq tigae-tigae íéqtaa kanaaráq itó-uma mánunatae. ²⁹ keráwáqá aónaraae. Áánûqtupimma kúmiq-yataaqa íma wáíye. kateko-yátáákón áaimma máíye. móraiq umá kateko-yátáákón áai-kayukama yeráwáqá Áánûqtu aúgemma maqyíkáraiye.

3

Áánûqtun-araabitie.

¹ keqtááyábá akaí-yátááqá abó “íráqône” téqtaa ketáámá wenáráabitie tenúnatae. miráipoata yeráwáqá Áánûqtuma íkaonaapoata maa-márábí-káyúkámá ketáágáráq ítimonaraaqtaae. ² tíkái-kayukao, íbêqa Áánûqtuni áráabititaa máunataamanibo anaaékaq nóikaakanaq mánunataabiyo? íbêqa ketáá íma ítaraunataamanibo ketáá ítaraunataama wemmá aónaraunaboqtaa weráá umá mánunatae. mikáq wenáaimma mútûq kanaaráq aónanunatae. ³ máqtemmá wekáq yirummá kámeta awé íya-kayukama Íturaa-kayukama yeráwáqá kúmiq-yataakon-aaq íkatéta nékaq mááe. ⁴ móra-nakoma kúmiq-yataariq kéena wemá aamá aúmatan-aimma kéyawitiye. kúmiq-yataaqa maannámiye. Áánûqtuni ámán-aimma yawiténama kúmiq-yataaqa mi wáíye. ⁵ keráwáqá aónaraae. wemá aúgaraq-naqa aúkáiimma wemá ketáái kúmiq-yataaqa matuwáínayataba kukáíye. Ítupimma íma kúmiq-yataaqa wáíye. ⁶ morá-nakoma Ítu Káríqtopimmo kémaenama kúmiq-yataariq íma umáena wíniye. ááqibo kúmiq-yataariq umáena

kéwenama wemmá íma ítarena íaonaraiye. ⁷ pááqya-nóiyapo, móra-nakomma íyuwaiyanawaq árain-apike tiwíqma paábaq tiyuwaíno. náawabi kúmiq-yataariq íumaena wína-nakoma Ítuma kateko umá máinikaa umá mániye. ⁸ náawabi kúmiq-yataariq umáena wína-nakoma wemá Tááqtaani áaimma kémayaiye. Tááqtaama áqnáabaq áaimma áqtáraikake aati-aatimá kúmiq-yataariq umáena kéuiye. miráipoana Áánûqtun-aanikoma Tááqtaani mayaímá matuwáínayataba kukáiyé. ⁹ ááqibo náawanaawanabi Áánûqtuma marákáraitanama aati-aatimá íma wení kúmiq-yataariq umáena kéuiye. Áánûqtuni kateko-yátáákón ayu-qtatááqá wepí máipoana wemmá Áánûqtu marákáraitanama kúmiq-yataariq íma kanaaráq umáena kéuiye. ¹⁰ miráinaqtaa náayubi Áánûqtuni árábíti máewata náayubi Tááqtaani árábíti maíyamma yimónanunatae. náayubi íma kateko umá máeta kúmiq-yataariq umáe uyetáma yemá Ítumma yirummá áme-kayukayaba íkéyikaitata yeráwáqá Áánûqtuni árábíti íma mááe.

weqtábá kákaina weqtábá kákaina umá máero.

¹¹ maamin-áímmá áqnábake minnámo ítaraamma weqtábá kákaina weqtábá kákaina umá mánatae. ¹² ketáá íma Kááinaraa umá mánatae. anómma Táí-nakoni iyápómá wenábâkomma ikákaimma nôraq itanawáq wemmá ikákaiyo? minná wení mayaígómá táígoni itana ábâkoni mayaígómá íráqôníq itanabóana ikákaiye. ¹³ ketíbâqawaayuo, maa-márábí-káyúkámá íyammo kéumatikaiyama íma iyánáaq oro. ¹⁴ máqtemma Ítun anaaé wáráá-kayukama keqtáámá kéticaipoaqtaa

aónaraunataama tirun-íyápómá puí-yátáákkómá yátamaqtuweqtaa matúq-matuq umá mái-auwaraiqtaa yabékuraunatae. ááqibo náayubi Ítun anaaé wáráa-kayukayaba íkeyikaipoata yemá puí-yátáápi paá mááe. ¹⁵ móra-nakoma náawabi Ítun anaaé wáráin-abakoraa-naqa áyámma kéumakenama aúyánápi ikámma púimma wemá yíkaminakaa-nare. keráwáqá aónaraae. waayúkama yíkamiya-kayuka matúq-matuq umá mái-auwaraimma ímatokaae. ¹⁶ maaminná nóinabi akaí-yátáákkón áaiqtaba tiráatiraiqtaae. Ítu Káríqtoma keqtaáyábáé téna pukáiyé. miráinaqtaa ketáámá ketáái aanábó-yátábátáá kanaaráq puyónátae. ¹⁷ móra-nakoma náawabi áwáqnaa í-yátááqá matokáinama Ítun anaaé wáráa-kayukabike móra-nakoma náawabi áwáqnaa í-yátááqtábá kákaitana aónaraimanibo weqtábá wenáyakoma aúyakuraitana íámikaimma Áánûqtuni akaí-yátááqá wepímmá kémaiyo? ¹⁸ ketí pááqya-noiyapo, ketáái tikaí-yátáákkómá wataama paá tóyaukaken-aimma íwaino. ketáái tikaí-yátááqá áráimma yiráátéqtaa máqte-qtataariq ónátae.

Áánûqtun aúbáq ikatîq íena itó-uma akoqnáá umá mániye.

¹⁹ máqte-qtataariq onna-yátáákkótáá ketáái tikaí-yátááqá áraimma yiráátéqtaa miráona-yataakotaa Áánûqtun aúbáq akoqnáá umá kanaaráq itó kéunatae. ²⁰ ketáámá kenamááriq ketúyánákótáá ketúbi maránimma minnáyabagaraq Áánûqtuma kéitaiye. Áánûqtu ketúyánákótáá uyátá-maqma máitaqtaa káonaunatae. wemá máqte-qtataaqtaba kéitaiye. ²¹ tíkái-kayukao, ketúyánákótáá ketúbi

ímarainaqtaama Áánûqtuni aúbáq akoqnáá umá kanaaráq itó-onunatae. ²² wenámáan-aimma kéiteqtaa miráonaboanataa aati-aatimá amuqá maráina-yataariq-aatuqma onanatáámá nói-qtataaqtababi ítáana-yataaqtaa wenôpake paá mayánúnatae. ²³ maaminnâ wení ámáan-aimma mirá-uráie. áqnáabaqa wenáanikoma Ítu Káríqtokaq tirummá áméro. ááqibo “káqomma weqtábá kákaina weqtábá kákaina umá máero.” téna Ítuma wemá timá tímikainiqtaa ónátae. ²⁴ náawabi maami-kááyáq-ámáán-áikárátá kéitena miráina wemá Áánûqtupi kémaitana Áánûqtu wepí kémaiye. Áánûqtu wení Aágoma timá tímikaiqtaama “Áánûqtu keqtáábí kémai íyabiyo” téna kétiraatiqtaae.

4

Áánûqtuni árain-aagogaraq waátâgaraq.

¹ tíkái-kayukao, íma máqten-aagokaqa tirummá áméro. maqmá aóna-aona umá aonáiyana Áánûqtunopake kéi-nare. netuqyaammá kaaqaari-áikáráq-wáyúkámá maa-márábímmá uréire kéoe. táí-aagoma yirunóbáqá máitana mipíké táí-aimma kéieye. ² miráuma aágoma Áánûqtunopakenabiyaa maqmá aóna-aono oro. maamin-áágómá téna “Ítu Káríqtoma aúgaraq-naqa aúkéna Áánûqtunopake kukáieye” ténama wemá Áánûqtunopake kéieye. ³ ááqibo maamin-áágómá téna “Ítu Káríqtoma aúgaraq-naqa aúkéna Áánûqtunopake íkukaiye” ténama wemá waátâe. Áánûqtunopake íirena wemá Ítu Káríqtoni anómma webó-nákónôpake

kéiye. minnýaba “keráwáqá atéráaro” téq timá tímikaunaae. “Ítu Káriqtoni webó-náqá yíniye” tiráunama áqa ya máiye. ⁴pááqya-noiyapo, keráwáqá Áánûqtu matíkaraiipoaq wenáráabiti mááe. keráwápi mái-nakoma uyátá-maqma maa-márábí-náqá máipoana keráwáqá maamin-tái-áágómá yemmá uyátámakuraae. ⁵yemá Ítu Káriqtoni webó-wáyúkámá maa-márágóní waayúkamo. maa-márágóní waayúkama máapoata yeráwáqá aamá temmá maa-márágóní waayúkama kéitaae. ⁶ááqibo ketáámá Áánûqtu matíkaraiipoaqtaa wenáráabiti máunatae. náayubi Áánûqtumma aónaa-kayukama ketáái táama kéitaae. aanibo náayubi Áánûqtuma íma maqyíkárai-kayukama ketáái táama íkeitaae. miráítaqtaa káonaunatae. móra-nakoma árain-aagogaraq-narabi kaaqaari-áágógaráq-narábiyo.

Áánûqtuma akaí-yátáákón áaine.

⁷tíkái-kayukao, ketáámá weqtábá kákaina weqtábá kákaina ónátae. akaí-yátááqá Áánûqtunopake kéiye. náawabi káqowaqtaba ákáin-nakoma wemmá Áánûqtu marákáitana Áánûqtumma káonaiye. ⁸Áánûqtuma akaí-yátáákón áaimma máipoana náawabi káqowaqtaba íakaina-nakoma Áánûqtumma íkáonaiye. ⁹kímora wenáanikomma maa-márábí timákaitana aúgen-auwaraimma keqtaáyábá mayaígáae téna kukáiyé. ¹⁰ketáá káonaunatae. árainmma akaí-yátááqá ketáái tikái-yátááqá Áánûqtuqtaba íwáimanibo wení uyátá-maqma akaí-yátááqá keqtaáyábá árainmma akaí-yátááqá wáiyé. minná wemá wenáanimma

timákáitana kumma kaapaq-yátaráq képuyena ketáái kúmiq-yataaqa meyanîq kéumatikaiqtae. maaminnâ áraimma akaí-yátááqá wáqe-uraiye. ¹¹ tíkái-kayukao, Áánûqtummo miraráá umá kákaina mórai q umá ketáá weqtábá kákaina weqtába kákaina ónátae. ¹² móra-nakoma íma Áánûqtumma aúrapike aónaraimanibo ketáá weqtábá kákaina weqtábá kakáina onanataámá Áánûqtu kepíqtáá kémainanama wení akaí-yátáákómá kepíqtáá mútûq pááq umá ánataginiye. ¹³ Áánûqtu wení Aokaq-Áámá tiyúwáitaqtaa yáátáá umá kémayaunaboanataa wepí kémaunanataa wemá kepíqtáá kémaiye. ¹⁴ ketáámá Ítu Káríqtomma aónareqtaaboataa timá tímikaunatae. aboámá wenáanima Ítumma timákáitana maa-márábi-káyúkámá táayabo ínenataa kukáiyé. ¹⁵ náawabi Ítuqtaba “Áánûqtun-aanimiye” téna arummá kámena tin-nákópí Áánûqtuma máitana wemá Áánûqtupi máiyé. ¹⁶ ketáámá káoneqtaa tirummá kámunatae. Áánûqtu keqtaáyábá ôriq éna kákaiye. Áánûqtuma akaí-yátáákón-áaiipoana akaí-yátááqá máiyé. miráipoana náawabi akaí-yátáápí kémainanakoma minná wemá Áánûqtupi kémitana Áánûqtuma wepí kémaiye. ¹⁷ yainai-yúpáárq onanataámá táaqa íkáinanataa akaí-yátááqá kepíqtáá mútûq pááq umá ánataginiye. ááqibo maa-márábikárq káqowaqtaba Ítuma ákáiniq umá mórai q umá káqowaqtabataa tikaíkáae. ¹⁸ akaí-yátááqá wárainanama áaqa íkaniye. ááqibo akaí-yátááqá mútûq pááq umá ánataguraitana ikatîq-

yataaqa páabaq waqmá kéyuwaiye. móra-nakopimma ikatíq-yataaqa wárainanama agaegóní anónnáma táí-apeqtaba awé íniye. ááqibo náawabi ikatíq kéenama wení akaí-yátááqá mútûq íma pááq uráiyé. ¹⁹ áqnáabaqa Áánûqtu keqtááyábá ákaraipoaqtaa ketáá weqtábátáá kanaaráq tikaíkáae. ²⁰ móra-nako téna “Áánûqtutaba kétékaiye” kétenamanibo wemá ábâkoraanaqa áyámma kéumakena wemá minnákómá kaaqaari kétéiye. wemmá káonenama wení ábâkoraanataba íkákainanama Áánûqtumma íaonai-waigoma Áánûqtutaba kanaaráq akániyo? ímiye. ²¹ Ítu Káríqtoma maan-ámáán-áímmá tímikaiqtaae. náawabi Áánûqtutaba kákainanama wenanaae wáráa-kayukayabagaraq akaíno.

5

Ítumma arummá ámîn-nakoma maa-márábi-qtátááqá márúte kéyuwaiye.

¹ máqtemma náayubi Ítuqtaba “Káríqtoe minnáma Áánûqtu timákaraiye” téta tíya-kayukama minná Áánûqtu maqyíkaraiye. náayubi aboáqtábá yikáinatama aboá maqyíkarai-kayukagaraq kéyikaiye. ² ketáá káonaunatae. minná ketáámá Áánûqtutaba tikáínaqtaa wení ámáan-aimma taákaq maréqtaama ketáá wenarábitiyabataa tikaíkáae. ³ ketáá Áánûqtutabataa tikáínaqtaama wení ámáan-aimma matoránatae. maamin-ámáán-áímma íma ummaa kéyaiye. ⁴ máqtemma Áánûqtu maqyíkarai-kayukama maa-márábi-qtátááqá kanaaráqá márúte íbáq kéyuwaae. ketáái tirummá amí-yátáákómá maa-márábi-qtátááqá uyátá-maqama kétémiqtaae.

⁵ náawaq maa-márábí-qtátááqá kanaaráq márúte kéyuwaiyo? móra náawabi “Îtuma Áánûqtun-aanikoe” téna arummá ámîn-nakoma wemá maa-márábi-qtátááqá uyátewae kéyiye.

Áánûqtuma áanikoqtaba abarokáq kéyiye.

⁶ Îtu Káríqtoma nokáráq naaegáráqtábá iráyiye. wenamáa noqtábá íraibo nokáráq nae-yátábágáráq iráyiye. káqomma Aokaq-Áágómá Îtu Káríqtomma káonena kéyiye. ááqibo Aokaq-Áágómá árain-aain-aine. ⁷⁻⁸ kaumo-yátáákómá Îtuqtaba árain-aimma kéte. yeráwáqá Aokaq-Áágógáráq nokáráq naaegógáráq wááe. árain-aimma Îtuqtaba kététa mimórá-yúyánákáq makéta kéte. ⁹ ketáámá nóinainabi waayúkama temmá tirummá kámunatae. ááqibo Áánûqtu nóinainabi tiráin-aikoma waayúkama tiráán-aimma uyátá-maqma kétena maamin-áímmá Áánûqtuma timátukaimma minná wenáanikoqtaba tiráyiye. ¹⁰ maamin-áímmá Áánûqtuma timátukaimma máqtemma Îtumma arummá ámê-kayukabi wáyiye. náawabi Áánûqtu tin-áíkáq íma arummá aménama Áánûqtuqtaba “wemá kaaqaari-naré” kétena Áánûqtu nóinainabi áanikoqtaba tin-áímmá arummá íámíqmena kéuiye. ¹¹ ááqibo minná árain-aimma Áánûqtu timmá mirá-uráyiye. matúq-matuq umá mái-auwaraimma Áánûqtu tímikaiqtaama maamin-áúwaráímmá áanikopi wáyiye. ¹² náawabi móra-nakoma áanikomma arummá aménama wemá matúq-matuq umá mái-auwaraimma mayániye. náawabi áanikomma arummá

íkámenama matúq-matuq umá mái-auwaraimma ímayaniye.

matúq-matuq umá mái-auwaraine.

¹³ keráwáqá náayubi Áánûqtun-aanikon-awikaq tirummá ámê-kayukabaq kemá maa-qtátááqá agatáune. matúq-matuq umá mái-auwaraimma áraimma ítareq matáapoaq keráwáqtábá agatáune. ¹⁴ wenáúyánákáq maréqtaa ketáámá Áánûqtukaqtaa nóiqtababi ítáananataama ketáá áraimma káonaunatae. wemá ketáái táaraq itániye. ¹⁵ ketáái táaraq kéitaiqtaa ketáá káonaunatae. nóiqtababi wekáq ítáananataama wemá áqa kétimiqtaae. ¹⁶ ábâkoraa-nakoma kúmiq-yataariq kéinaa káonema mi-kúmíq-yátáákómá yawááq umá matúq-matuq umá mái-yataapi íkewinaqa keráwáqá Áánûqtukaq itaiyana matúq-matuq umá puí-yátáápíkémá Áánûqtuma mamá wemmá aúgen-auwaraimma amíniye. móra-kumiq-yataakoma matúq-matuq umá puí-yátáápí áwíqmena wíniye. minnáyaba “nunamummá tiyo” íketune. máqtemma otaammá kuí-yátááqá minná kúmiq-yataare. ááqibo ókon-oko-kumiq-yataakoma íma mamá puí-yátáápí awíqme wíniye. ¹⁷ máqtemma otáá-qtátááqá minná kúmiq-yataare. ááqibo ókon-oko-kumiq-yataakoma matúq-matuq umá puí-yátáápí íma kéwiye. ¹⁸ ketáá káonaunatae. náawabi Áánûqtu matíkarai-nakoma kúmiq-yataaqa íma umáena kéiye. aanibo Áánûqtun-aanikoma wemá kawáá kéumatikaiqtaaboana Táí-nakoma wemmá íma kanaaráq táí-yataariq kéumakaiye. ¹⁹ ketáá káonaunatae. Áánûqtun áráabititaa máunataamanibo tébakaq-wayukama

máqtemma maa-márábí-qtátáákáráq Táí-nakoma nôrabi ónááe ti-qtátááqá mirá kéumayikaiye. ²⁰ ááqibo káonaunatae. minnâ Áánûqtun-aanikoma iréna tiráátiraiqtaae. náawabi árain-Aanuqtuma máima ketáámá árain-Aanuqtupi wenáanikoma Ítu Káríqtopi máunatae. maaminnâ árain-Aanuqtugaraq maaminnâ árain-auwaraimma matúq-matuq umá mái-auwaraine. ²¹ pááqya-noiyapo, kaaqaari Áánûqtunopakema nékaq máero. kemá Yóáane.

áugen-anona-anon-aimma
Genesis 12-22 and The New Testament in the Usarufa
Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen na sampela hap Buk Stat long
tokples Usarufa

copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Usarufa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

0cfeeb85-a1ae-5e2f-a3f0-4c221d1d6c84